

Varhaiskasvatusyksikkö / toimipiste Päiväkoti Meripirtti	Toimintakausi 2019-2020
Osoite Merimiehenkatu 43, 00150 Helsinki	
Puhelin 0931073545	Sähköpostiosoite pk.meripirtti@hel.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty 11.11.2019	Varhaiskasvatuksen aluepäällikön allekirjoitus ja nimenselvennys Ulla Lehtonen

Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus

(ryhmät, esiopetuksessa olevien lasten määrä, tilat, pedagogiset tai toiminnalliset ratkaisut ja painotukset)

Päiväkoti Meripirtin esiopetusryhmässä Kuuteissa toimii kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä kolmena päivänä viikossa varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ryhmässämme on 21 lasta. Toimimme yhteistyössä naapuriryhmämme Helmsimpukoiden kanssa, joka on päiväkotimme 5-viotiaden ryhmä. Vietämme yhteisiä juhlia sekä leikimme viikottain yhdessä. Yhteisenä teemana on kirjallisuus.

Päiväkotimme sijaitsee Punavuorella hyvien kulkuyhteyksien varrella, vanhassa Betania-talossa. Lähiympäristössämme on leikki puistoja, meri sekä Helsingin tarjoamat hyvät kulttuurikohteet, jotka mahdollistavat monipuoliset retkeily mahdollisuudet. Ryhmämme oppimisympäristö onkin laaja käsittäen päiväkodin omat tilat ja välineet, puistot, merenrannan, museot, kirjastot sekä lähikoulut.

Teemme esi- ja alkuopetuksen yhdessä oppimisen suunnitelman Snellmannin koulun kanssa. Toimintamme yhteinen teema tänä vuonna on kestävä elämäntapa. Tavoitteena on tutustua koulun toimintakulttuuriin, koulurakennukseen ja kaverisuhteiden luominen. Yhteinen toiminta luo yhteistä tekemistä ja sen kautta helpottaa lasten kouluun siirtymistä.

Toimintaamme ohjaa Helsingin esiopetussuunnitelma, jonka pohjalta suunnittelemme ryhmällemme oman esiopetuksen toimintasuunnitelman. Vanhemmat ja lapset ovat mukana toimintamme suunnittelussa ja oppimiskokonaisuudet muotoutuvat lasten ja vanhempien toiveiden ja lapsiryhmästä nousevien tavoitteiden ja tarpeiden pohjalta. Lasten piirtämät oppimistoiveet on laitettu esille ryhmämme seinille. Niitä arvioidaan vuoden aikana yhdessä lasten kanssa.

Ryhmässämme lapset oppivat niin sisällä kuin ulkona toiminnallisesti liikkumalla, leikkimällä, tutkimalla, erilaisia työtehtäviä tehden, ilmaisten itseään ja taiteisiin perustavassa toiminnassa. Tänä vuonna keskitymme erityisesti kestävään elämäntapaan. Teeman tavoitteena on tutustuttaa lapset kierrättämiseen sekä vahvistaa lasten luontosuhdetta sekä käsitystä luontoon. Kestävä elämäntapa teeman alle olemme suunnitelleet oppimiskokonaisuutta Suomen luonnossa eläviin eläimiin liittyen. Hyödyimme digitalisaation tuomia mahdollisuuksia painotuksissamme.

Lisäämme musiikkia ja liikkumista niin sisällä kuin ulkonakin pidettäviin toimintahetkiin ja koko päivään ja hyödynnämme odotteluhetket yhteisiin ja omatoimisiin liikuntaleikkeihin. Kasvattaja ohjaa ja opettaa erilaisia leikkejä ja liikuntamuotoja lapsille, jotta lapset saavat välineitä ja ideoita leikkiä itsenäisesti. Ilmaisussa luomme lapsille mahdollisuuksia kokeilla erilaisia ilmaisun muotoja, esimerkiksi kuvataidetta, draamaa sekä tanssia, jotta lapsi löytäisi itselleen mieluisia tapoja ilmaista itseään ja tunteitaan.

Keskitymme tänä vuonna tunnetaitoihin ja erityisesti myötätunnon lisäämiseen, joiden avulla pyrimme vahvistamaan lasten itsetuntoa ja itseluottamusta omiin taitoihin. Käymme läpi tunteita ja nimeämme niitä. Ryhmässämme on käytössä tunnetaulu, johon lapsi saa itse miettiä sen hetkistä tunnetilaansa.

Pidämme tärkeänä yhteisöllisyyttä ja sitä, että lapsi tuntee kuuluvansa ryhmään. Jokainen lapsi on osa ryhmää ja toimii siinä omien taitojensa mukaisesti. Teemme asioita yhdessä yhteiseksi hyväksi esim. pienet työtehtävät. Vältämme ”turhia” sääntöjä ja toimintaamme ohjaavat valitsemamme hyveet.

Yhdessä vanhempien kanssa olemme valinneet viisi hyvettä, jotka alkavat elää hyvinä tekoina esiopetuksen toiminnassa. Hyveet ovat luotettavuus, ystävällisyys, reiluus, uteliaisuus ja kannustavuus. Tänä vuonna keskitymme erityisesti luotettavuuteen ja ystävällisyyteen sekä nostamme esille myötätunnon ja monikulttuurisuuden tärkeyden.

Laaja-alainen osaaminen

(mitä toimipistekohtaisia asioita ja toteuttamisen tapoja, miten lapset osallistuvat ja vaikuttavat toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun?)

Toimiva ja monipuolinen oppimisympäristö, jota muokataan tarpeiden mukaan, kannustaa lasta tiedon etsimiseen, tutkimiseen, kyselemiseen sekä ihmettelyyn. Lapsen aloitteisiin ja kysymyksiin tartutaan ja niitä tuodaan yhteiseen toimintaan mukaan.

Kannustamme lapsia huolehtimaan itsestään ja tavaroistaan. Lapset kuljettavat reppua ja omia tavaroitaan päivittäin kodista esiopetukseen. Ryhmässämme lapsilla on omat laatikot, joissa he säilyttävät kädentöitä ja omia kirjoja, joita lepohetkellä lukevat. Lapset huolehtivat yhdessä päivittäin ryhmätilojemme järjestelytehtävistä sekä pienistä työtehtävistä esim. liittyen ruokailuun ja lepohetkeen.

Lapset harjoittelevat vuorovaikutustaitoja leikkimällä. Lapsia kannustetaan leikin avulla mielikuvituksen käyttöön sekä ilmaisuun ja luovuuteen. Yhdessä aikuisen avustuksella leikkiä rakennetaan pitkäkestoiseksi. Ryhmässämme on käytössä toimintataulu, joka auttaa lasta leikin valitsemisessa ja sitoutumisessa. Lisäksi havainnoimme lasten leikkejä ja keskustelemme heille tärkeistä asioista, jotta saamme tietoa lasta kiinnostavista asioista.

Keskustelemme ryhmässä ajankohtaisista asioista esimerkiksi ystävydestä, tulevista juhlista ja suunnittelemme ryhmän toimintaa ja muokkaamme yhdessä ryhmämme toimintaympäristöä yhdessä lasten kanssa. Lapset opettelevat oman mielipiteen esittämistä, neuvottelu- ja keskustelutaitoja ja he saavat mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan ja päättää asioita yhdessä.

Esiopetusvuoden aikana askartelemme, laulamme ja soitamme, luemme, katsomme elokuvia, valokuvaamme, piirrämme, maalaamme, tanssimme, teemme draamaa mm. nukketeatteria ja käsitöitä. Kädentöihin tarvittavat välineet ja materiaalit ovat lasten itse otettavissa ja kasvattaja ohjaa niiden käyttämiseen.

Mediakasvatusta on mukana eri teemoissa. Tutustumme digitalisiin välineisiin, sanomalehtiin ja aikakauslehtiin, mainontaan, valokuvaamme, käymme elokuvissa, pelaamme oppimisleikkejä, arvioimaan mediasisältöjä kriittisesti ja tutustumme pelien ikärajoihin. Pohdimme miten "lukea" ympäristössä esillä olevia mainoksia, tutustumme sanomalehden uutisiin ja pohdimme vaikkapa lasta kiinnostavan elokuvan tarinaa sekä huomaamme miten lasten lelut voivat liittyä elokuvaan ja tv-ohjelmiin.

Lapsilla on oma esiopetuskansio, johon he dokumentoivat toimintaa itse erilaisia tehtäviä tehden ja piirtäen. Lapset kirjoittavat mallista ja jotkut jo itsenäisesti. Tutustumme erilaisiin teksteihin esim. lehdissä, mediassa ja ympäristössä. Luemme joka päivä lapsille kirjoja, harjoittelemme tavutusta ja riimejä. Vuoden aikana harjoittelemme myös kertomista esim. kertomiskorteilla ja sadutusta.

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Oppimiskokonaisuudet rakentuvat esiopetussuunnitelman yhteisistä tavoitteista, laaja-alaisen osaamisen tavoitteista ja lasten mielenkiinnon kohteista sekä ilmiöistä.

Toimintamme on teema- ja projekti lähtöistä. Oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa huomioimme lasten kiinnostuksen kohteet, vanhempien toiveet ja esiopetussuunnitelman. Projektit voivat olla lyhyitä viikon mittaisia tai voivat kestävää kuukauden tai enemmänkin. Vanhemmat osallistuvat toimintaamme ja he tuovat omaa osaamistaan ja sisältöä projekteihin sekä teemoihin.

Toiminnan dokumentointi ja arviointi

Panostamme lasten leikin havainnointiin. Käytämme apuna leikinhavainnointikaavaketta sekä kirjaamme vapaasti havaintoja lapsista. Lapset tekevät syksyllä kielellisiä- ja matemaattisia kartoituksia, jotka auttavat meitä näkemään lapsen kehitystason.

Itsearviointia teemme lasten kanssa keskustellen toiminnan lomassa ja sen jälkeen. Näin lapsi oppii kertomaan ajatuksiaan ja havainnoimaan omaa oppimistaan. Lapset tekevät esiopetusvuoden alussa itsearvioinnin, jossa he miettivät sosiaaliin taitoihin liittyvää osaamistaan, kevättalvella lapset tekevät itsearvioinnin oppimisen tavoista ja keväällä arvioinnin omista taidoistaan. Itsearviointit liitetään lapsen omaan esiopetuskansioon johon he myös dokumentoivat omia kokemuksiaan ja oppimistaan menneistä teemoista ja projekteista. Lapsilla on käytössä kamera ja tabletti, joilla he dokumentoivat leikkejään ja toimintaa. Lasten työt ovat esillä ryhmätalamme seinillä.

Kuukausikirjeessä kerromme ryhmän edellisen kuukauden toiminnasta ja avaamme seuraavan kuun toiminnan tavoitteita ja sisältöjä vanhemmille. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa tehdessämme ja arvioidessamme saamme vanhemmilta palautetta toiminnastamme. Saamme vanhemmilta palautetta myös asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta.

Ryhmämme esiopetussuunnitelmassa on kuvattu kasvattajien tapaa toimia. Arvioimme käytäntöjä ja päivitämme suunnitelmaa säännöllisesti pitkin vuotta. Tammikuussa arvioimme esiopetuksen toteutumista syyskaudella ja toukokuussa koko vuoden osalta. Projektien toteutumista arvioidaan jokaisen kokonaisuuden jälkeen esiopetuskansioon.

Huoltajien osallisuus

Huoltajat saavat tietoa esiopetuksen toiminnasta ja lapsen päivästä kuukausikirjeessä ja jokapäiväisiä kuulumisista vaihdettaessa. Syksyn alussa pidimme vanhempainillan. Keräsimme sähköisesti vanhempien toiveita ja ajatuksia ja odotuksia esiopetusvuodelle. Toiveet liittyivät, niin sosiaaliin taitoihin, toiminnan sisältöihin kuin kouluvalmiuksiin. Lisäksi vanhempien toiveista keskustellaan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa tehtäessä niin syksyllä kuin keväällä.

Ryhmässämme toimii vanhempaintoimikunta, joka mahdollistaa ryhmämme teemoihin liittyvät retket, vierailut ja tapahtumat.

Yhteisöllinen oppilashuolto

(opetusryhmien hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, sukupuolten tasa-arvo)

Kasvattajan läsnäololla ja sensitiivisyydellä teemme oppimisympäristöstämme turvallisen. Tavoitteenamme on, että lapsi oppii löytämään ja arvostamaan omia vahvuuksiaan ja hänen itsetuntonsa vahvistuu. Jokaisella lapsella on omat vahvuutensa ja jokainen on erilainen. Ryhmässämme lapsilla voi myös olla esiopetusvuoden aikana vaihtelevia tuen tarpeita. Kaikki harjoittelevat yhdessä toimimista erilaisissa ryhmäkokoontumissa esim. pajatoiminnoissa.

Teemme ennaltaehkäisevää työtä, jotta ryhmässämme ei kiusata ketään. Päiväkodissämme on tehty yhteinen kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma. Hyvät vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot auttavat ryhmässä toimiessa. Tärkeää myös toisten huomioiminen ja kuunteleminen, ryhmäytyminen, vahva itsetunto, me-henki, aikuisen läsnäolo ja sensitiivisyys sekä ryhmän turvallisuus. Turvallisessa ilmapiirissä lapsella on rohkeus tulla kertomaan, jos hän kokee vääryyttä. Hyvät sosiaaliset taidot, tunnetaidot, myötätunnon kokeminen ja tietoisuus oikeudenmukaisuudesta edistävät hyvinvointia ryhmässämme. Sovittelutaitojen harjoittelussa käytämme mukailen mini verso menetelmää.

Yhdessä valittujen hyveiden, ystävällisyyden, reiluuden, kannustavuuden, luotettavuuden ja uteliaisuuden avulla tavoittemme on lisätä lasten hyvinvointia sekä myötätuntoa. Hyveiden sekä myötätunnon avulla kiusaamista ennaltaehkäistään siten, että ikävän käytöksen torjumisen sijaan vahvistetaan sitä, mikä on hyvää.

<p>Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki</p> <p>Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman yhteyteen tehdään kaksi- tai monikielisyys suunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Keskustelussa sovitaan kodin ja esiopetuksen osuus kielten oppimisessa. Toiminnassamme on suomenkielen oppimista tukevia sisältöjä. Tänä vuonna opettelemme sanastoa lukemalla kirjoja, nimeämällä asioita ja esineitä arjen tilanteissa, riimittelemme, tavutamme ja opettelemme laulun sanoja. Ryhmän päiväjäjestys ja viikko-ohjelma on kuvitettu.</p> <p>Monikulttuurisuus on mukana arjessamme. Tutustumme ryhmässä olevien lasten kotikulttuureihin, kirjojen, musiikin ja kuvien kautta. Arvostamme ja kunnioitamme perheiden eri näkemyksiä liittyen eri kulttuureihin, arvoihin sekä katsomukseen.</p>	
<p>Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestelyt esiopetuksessa</p>	
<p>Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt</p> <p>Huoltajille kerrotaan poikkeavaan koulun aloitukseen liittyvistä asioista ja kuulemismenettelyistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - yksilölliset tehostetun ja erityisen tuen suunnitelmat kirjataan lapsikohtaisiin suunnitelmiin. - moniammatilliseen arviointikeskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä tarvittaessa suomi toisena kielenä –opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija 	
<p>Moniammatillinen arviointikeskustelu (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija)</p>	<p>Keskustelun päivämäärä</p>
<p>Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (Yhdessä oppimisen suunnitelma) Liite</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä</p>
<p>Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta ja muut yhteistyötahot Kirjasto, museot sekä Teatteri Ilmiö</p>	
<p> </p>	